

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

TRETJI ODDELEK

ZADEVA BERIŠA PROTI SLOVENIJI

(Pritožba št. 1459/02)

SODBA

V STRASBOURGU,

13. julija 2006

Sodba bo postala dokončna v skladu z določbami 2. odstavka 44. člena Konvencije. Lahko je predmet tehničnih popravkov.

V zadevi Beriša proti Sloveniji

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretji oddelek) na seji senata v sestavi:

- g. J. HEDIGAN, *predsednik*,
 - g. B.M. ZUPANČIČ,
 - g. L. CAFLISCH,
 - g. V. ZAGREBELSKY,
 - g. E. MYJER,
 - g. DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,
 - ga. I. ZIEMELE, *sodniki*,
 - in g. V. BERGER, *sodni tajnik oddelka*,
- po obravnavi na nejavni seji dne 22. junija 2006
izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 1459/02), ki jo je na podlagi 34. člena Konvencije za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin («Konvencija») dne 7. decembra 2001 proti Republiki Sloveniji vložil njen državlján, g. Sokol Beriša («pritožnik»).

2. Pritožnika so zastopali odvetniki pisarne Verstovšek. Slovensko vlado («vlada») je zastopal njen zastopnik g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik je na podlagi 1. odstavka 6. člena Konvencije zatrjeval, da je trajanje postopkov pred domačimi sodišči, v katerih je bil udeležen kot stranka, predolgo. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na pomanjkanje učinkovitega notranjega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).

4. Sodišče je dne 11. junija 2004 odločilo, da o pritožbi glede trajanja postopka in s tem povezanim pomanjkanjem pravnega sredstva obvesti vlado. Na podlagi 3. odstavka 29. člena je odločilo, da bo hkrati odločalo o sprejemljivosti in vsebini zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnik je rojen leta 1953 in prebiva v Celju.

6. Pritožnik Sokol Beriša je državlján Srbije-Črne gore, rojen leta 1953, in prebiva v Celju.

7. Dejstva v zadevi, kot sta jih navedli stranki, je mogoče povzeti v naslednjih točkah.

8. Dne 21. junija 1996 se je pritožnik poškodoval pri delu na gradbišču.

9. Dne 25. marca 1997 je pritožnik prek svojih odvetnikov pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper zavarovalnico sprožil spor za nadomestilo škode v višini 2.305.010 tolarjev (SIT) in zaprosil, da se ga oprosti plačila stroškov postopka.

10. Dne 11. novembra 1997, 1. aprila 1998, 9. novembra 1998, 18. marca in 5. julija 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

11. Dne 13. oktobra 1999 je zavarovalnica priznala odgovornost, vendar je oporekala višini zahtevanega nadomestila za škodo.

12. Dne 14. oktobra 1999 je sodišče opravilo narok.

13. Dne 11. novembra 1999 je pritožnik sodišču predlagal, naj imenuje zapriseženega sodnega tolmača za albanščino.

14. Dne 17. februarja 2000 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

15. Dne 13. septembra 2000 je sodišče opravilo narok.

16. Dne 4. oktobra 2000 je pritožnik sodišču predlagal, naj imenuje izvedenca medicinske stroke.

17. Dne 6. oktobra je bil izvedenec imenovan. Dne 16. julija 2001 je predložil svoje izvedeniško mnenje.

18. Dne 30. novembra 2001 je pritožnik sodišču predlagal, naj opravi narok.

19. Med postopkom je pritožnik predložil šest pripravljalnih vlog.

20. Dne 7. januarja 2002 je po obravnavi sodišče razglasilo sodbo, v kateri je delno ugodilo pritožnikovemu zahtevku in ga oprostilo plačila stroškov postopka. Sodba je bila pritožniku vročena dne 4. marca 2002.

21. Dne 18. marca 2002 je pritožnik vložil pritožbo pred višjim sodiščem. Tudi tožena stranka je vložila pritožbo.

22. Dne 9. aprila 2003 je sodišče izdalo sodbo, s katero je zavrnilo pritožnikovo pritožbo in deloma ugodilo pritožbi tožene stranke. Spremenilo je del sodbe prvostopenjskega sodišča.

23. Dne 19. junija 2003 je pritožnik na Vrhovno sodišče vložil predlog za revizijo.

24. Dne 10. novembra 2004 je Vrhovno sodišče predlog za revizijo zavrnilo. Odločitev je bila pritožniku vročena dne 20. decembra 2004.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 1. ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

25. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega trajanja postopka. Skliceval se je na 1. odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih (...) v razumnem roku odloča (...) sodišče.»

26. Vsebina njegove pritožbe se je nanašala tudi na neučinkovitost pravnih sredstev, ki so v Sloveniji na voljo v zvezi s predolgim trajanjem sodnih postopkov. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. »

A. Sprejemljivost

27. Vlada se je sklicevala na neizčrpanje domačih pravnih sredstev.

28. Pritožnik je temu ugovarjal z navedbo, da pravna sredstva, ki jih je imel na voljo, niso bila učinkovita.

29. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna zadevama *Belinger in Lukenda (Belinger proti Sloveniji (odl.), št. 42320/98, z dne 2. oktobra 2001, in Lukenda proti Sloveniji, št. 23032/02, z dne 6. oktobra 2005)*. V teh zadevah je Sodišče zavrnilo vladin ugovor neizčrpanja domačih pravnih sredstev, saj je ocenilo, da sredstva, ki so jih imeli pritožniki na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče ponovno poudarja, da je v sodbi v zadevi *Lukenda proti Sloveniji* ugotovilo, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje ter pomanjkljive učinkovitosti v delovanju sodnega sistema.

30. V tej zadevi Sodišče meni, da vlada ni predložila nobenega prepričljivega dokaza, na podlagi katerega bi bilo mogoče razlikovati med obravnavano in predhodnimi zadevami in tako odstopiti od ustaljene sodne prakse.

31. Zato Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu 3. odstavka 35. člena Konvencije. Poleg tega je ni mogoče razglasiti za nesprejemljivo na nobeni drugi podlagi. Pritožba se torej sprejme v obravnavo.

B. Vsebina

1. Prvi odstavek 6. člena Konvencije

32. Doba, ki jo je treba upoštevati, je pričela teči 25. marca 1997, na dan, ko je pritožnik sprožil postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju, končala pa se je dne 20. decembra 2004, na dan, ko mu je bila vročena odločitev Vrhovnega sodišča. Postopek na treh sodnih instancah je tako trajal dlje kot sedem let in devet mesecev.

33. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka presojati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril:

zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomena, ki ga ima zadeva za pritožnika (glej, med drugim, sodbo v zadevi *Frydlender proti Franciji*, [VS], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

34. Po obravnavi celote predloženega gradiva in ob upoštevanju svoje sodne prakse s tega področja Sodišče ocenjuje, da je trajanje sodnih postopkov, zlasti pred sodiščem prve stopnje, v obravnavani zadevi predolgo in ne izpolnjuje zahteve po « razumnem roku ».

Glede na navedeno je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije.

2. 13. člen Konvencije

35. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovita pravna sredstva pred domačimi oblastmi, s katerimi je mogoče uveljavljati kršitve zahteve po sojenju v razumnem roku iz 1. odstavka 6. člena (glej sodbo v zadevi *Kudła proti Poljski* [VS], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče poudarja, da je že v predhodnih zadevah (glej zgoraj navedeno sodbo v zadevi *Lukenda*) zavrnilo vladine ugovore in navedbe, tudi v tej zadevi pa ni našlo razlogov, ki bi vodili k drugačnim zaključkom.

36. Zato Sodišče ocenjuje, da je v tej zadevi prišlo do kršitve 13. člena, saj pritožniku v domačem pravnem redu ni bilo na voljo nobeno pravno sredstvo, s pomočjo katerega bi lahko uveljavljal kršitve pravice, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku v smislu 1. odstavka 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

37. Člen 41 Konvencije se glasi:

«Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.»

A. Škoda

38. Pritožnik je zahteval 10.000 evrov (EUR) iz naslova nepremoženjske škode.

39. Vlada je njegovemu zahtevku oporekala.

40. Sodišče ocenjuje, da je pritožnik zagotovo utrpel določeno nepremoženjsko škodo. V skladu z načelom pravičnosti se mu zato iz tega naslova prisodi 2.400 EUR.

B. Stroški

41. Pritožnik je prav tako zahteval 1.059 EUR za stroške, ki jih je imel v postopku pred Sodiščem.

42. Vlada je menila, da je njegov zahtevek pretiran.

43. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povračila stroškov le v obsegu, v kakršnem je dokazano, da so dejansko nastali, bili nujni ter njihova višina razumna. Sodišče tudi poudarja, da so pritožnikovi odvetniki, ki so zastopali tudi g. Lukendo v zgoraj navedeni zadevi Lukenda, predložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar zadeva dejansko stanje, po vsebini enake kot obravnavana zadeva. Sodišče zato ob upoštevanju predloženih podatkov in zgoraj navedenih meril v obravnavani zadevi ocenjuje, da je za postopek pred Sodiščem v obravnavani zadevi pritožniku razumno prisoditi znesek 1.000 EUR.

C. Zamudne obresti

44. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, povišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *ugotavlja*, da je pritožba sprejemljiva,
2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 1. odstavka 6. člena Konvencije,
3. *razsoja*, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije,
4. *razsoja*
 - a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane ta sodba dokončna, v skladu z 2. odstavkom 44. člena Konvencije plačati 2.400 EUR (dvatisoč štiristo evrov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč evrov) za stroške, poleg tega pa tudi vsoto, ki bi jo bilo treba morebiti poravnati iz naslova davkov,
 - b) da se od izteka treh mesecev pa do poplačila na navedene zneske obračunava linearna obrestna mera po stopnji, enaki veljavni mejni obrestni meri Evropske centralne banke za to obdobje, čemur se prištejejo tri odstotne točke.
5. *zavrača* preostale zahtevke iz naslova pravičnega zadoščenja.

Sodba se izda v francoskem jeziku, pisna obvestila na podlagi 2. in 3. odstavka 77. člena Poslovnika se pošljejo dne 13. julija 2006.

Vincent BERGER
Sodni tajnik

John HEDIGAN
Predsednik